

Koja je ovo država

Redatelj: Vinko Brešan
Hrvatska, 2018.

...san i java

“Imamo Hrvatsku!” Dugo sanjana država postala je stvarnost, ali ta stvarnost nije uspjela ispuniti snove svojih tvoraca.

Filmom “Koja je ovo država” Vinko Brešan na satiričan način oslikava društvo koje je ta država iznjedrila - društvo koje do danas nije uspjelo prevladati posljedice rata, opterećeno traumama prošlosti gaca po glibu beznađa i bezperspektivnosti, društvo u koje se uvuklo duboko razočaranje i apatija.

Pritom ne šteti nikoga – od beskrupuloznih političara koji ne prežu ni od čega da bi se održali na vlasti, novobogataša, klera, preko lika predsjednika koji neodoljivo podsjeća na maršala Tita, dotiče se i bivšeg režima.

Već prvi kadrovi najavljuju da će humor u ovoj komediji biti crn i gorak. U njima jedan od likova, umirovljeni general, opetovano sanja svoje samoubojstvo. Njegovo razočaranje državom za koju se borio je toliko da bi je najrađe ukinuo i nanovo stvarao novu i bolju.

I nastavak filma odvija se između sna i jave, fantazije i realnosti govoreći pri tome o samoj temi filma - srazu untrašnjeg i vanjskog, ideala i stvarnosti. Oni se isprepliću do te mjere da često nije jasno što je što. Redatelj smišljeno stvara zabunu i do kraja filma zahtjeva od gledatelja stalno nanovo tumačenje već viđenog.

I stilizirani, pomalo kruti likovi, uglavnom ozbiljni i škrti na riječima, doprinose tom poigravanju realnošću. Među njima najistaknutiji su umirovljeni general, ministar u vladi te jedan penzioner i oni razvijaju radnju u tri smjera. Mada naizgled nepovezani, u jednom trenutku njihove se priče isprepliću pri čemu je zanimljiv postupak u kojem se isti događaj s početka filma gleda iz perspektive drugog lika.

Brojne apsurdne situacije, duhoviti dijalozi i gegovi izazivaju smijeh, no filmom prevladava melankolična atmosfera. Ona se provlači blijedo sivim krajolicima u izmaglici, mekanim snježnim pokrovom i prekrasnom sjetnom glazbom. Upravo najemocijnija scena na samom kraju stavlja sve na svoje mjesto i neočekivanom lakoćom otkriva što je bila fantazija, a što stvarna priča.

Film završava pesimistično. U posljednjem kadru general se više ne budi iz svoje noćne more. Iz zloslutnog crnila čuje se samo pucanj pištolja i tup udarac o pod.

Film “Koja je ovo država” je snažna socijalna kritika. Brešan je uspio na komičan i u isto vrijeme dirljiv način prikazati društvo iznevjerenih ideala, u kojem je zavladao beznađe i u kojem je sve više onih koji misle da je najbolje da ga napuste. Na ovaj ili onaj način.

Jadranka Bilić